

Oversigt over Plantesygdomme.

239. — Vintermaanederne og April 1940.

Der er for Vintermaanederne og April indkommet Beretninger fra 56 Medarbejdere; endvidere er der i Maanederne Januar—April besvaret 526 Forespørgsler.

Vinteren blev meget streng og langvarig. Temperaturen var usædvanlig lav, idet Middeltemperaturen for Januar var $\div 4^{\circ}$ til $\div 6^{\circ}$, hvorved den de fleste Steder i Landet blev fra 4° til $6\frac{1}{2}^{\circ}$ lavere end normalt. Middeltemperaturen for hele Landet blev i Januar $\div 4.4^{\circ}$ (normalt 0.1°), den laveste Middeltemperatur i Januar siden 1893, da den var $\div 5.8^{\circ}$; den absolut laveste Temperatur $\div 24.3^{\circ}$ aflæstes d. 18. i Herritslev ved Nysted. Den stærke Kulde fortsatte i Februar, hvor Middeltemperaturen laa fra $\div 4.8^{\circ}$ til $\div 9.0^{\circ}$, hvorved den de fleste Steder blev mellem 6° og $7\frac{1}{2}^{\circ}$ lavere end normalt; den absolut laveste Temperatur for Februar $\div 27.4^{\circ}$ aflæstes d. 10. i Hareskov ved Herning.

Kulden blev forstærket ved Blæsten, der i sidste Tidøgn af Januar og i de to første Tidøgn af Februar kom fra Nord, Nordøst og Øst, hvilke Vindretninger i Januar var 15 % og i Februar 24 % hyppigere end normalt.

Nedbøren var gennemgaaende lille undtagen enkelte Steder og blev for begge Vintermaanederne for Landet som Helhed betydeligt under Normalen, nemlig Januar 21 mm (normalt 44 mm) og Februar 18 mm (normalt 34 mm). Nedbøren faldt i Reglen som Sne, men Snebygerne var ofte ret spredte. Hvor Sneen laa jævnt, som sidst i Januar, varierede Sne-lagets Tykkelse fra 5—30 cm, men Blæsten førte som Regel Sneen sammen i Driver.

Marts Maaned havde Karakter af Vintermaaned. Middeltemperaturen blev lav og laa i Størstedelen af Landet mellem ca. $1\frac{1}{4}^{\circ}$ og $2\frac{1}{2}^{\circ}$ lavere end normalt; Frostdagenes Antal var 24 mod normalt 18. Nedbøren varierede stærkt, men var meget stor og laa fra 45 til 105 % over

Normalen; i Maanedens sidste Halvdel faldt Nedbøren oftest som Sne eller Sne blandet med Regn.

I April steg Temperaturen betydeligt, men naaede dog først Normalen i Maanedens sidste Dage. Forskellen mellem Døgnet's højeste og laveste Temperatur var jævnligt meget stor, navnlig i Ugen fra d. 6.—13., men ogsaa i den nærmeste Tid herefter forekom hyppigt store Temperatursvingninger i Døgnet. Den stærke, østlige Blæst var især vedholdende i Maanedens sidste Trediedel. Nedbøren blev omtrent normal for alle Landsdele, dog laa den 10—14 mm under Normalen i: Vendsyssel, Midt- og Vestsjælland, Sydøstsjælland og Møn, paa Lolland-Falster og paa Bornholm.

KORN.

Vintersæden blev overalt i Landet udsat for svære Prøvelser i den lange og strenge Vinter, der hemmede Rugens Udvikling stærkt og ødelagde en stor Del af Hvedearealet. Det er mange Aar siden, at Vinterens Ødelæggelser har været saa voldsomme og omfattende som i Aar.

Rugens Overvintring synes som Helhed at have været god, undtagen paa Steder, hvor der ved Tøbrud stod Vand i lang Tid, men Rugen er alle Vegne langt tilbage i Vækst. Sent saæt Rug er især hemmet stærkt i Udvikling, omend Planteantallet synes at være bevaret.

Hvedens Overvintring blev yderst slet næsten overalt i Landet med enkelte Undtagelser. I de fleste af 33 Beretninger nævnes dog, at det endnu ved April Maaned's Udgang ofte er svært at skønne over, hvor stærk Ødelæggelsen vil vise sig at være. Hveden er meget langt tilbage i Vækst. Paa Øerne er det almindeligt, at henimod Halvdelen af Hvedearealet maa saas om, og i den anden Halvdel maa foretages Isaaning af Byg (Johs. Johansen, Storeheddinge); »ingen Marker kan siges at være normale« (Knud Iversen, Klippinge). Lignende Forhold gør sig gældende i Sydsjælland, hvor der er undersøgt et meget stort Antal Marker (P. Grøntved, Næstved). Paa Roskildeegnen »skulde af ca. 50 Marker de 3 % ikke omsaas, 13 % helt omsaas, og i 81 % af Tilfældene skulde fra $\frac{3}{4}$ til $\frac{1}{2}$ af Arealet i de enkelte Marker omsaas« (M. Greve). Fra Midtsjælland nævnes tilsvarende stærke Ødelæggelser (C. M. Bundgaard, Ringsted; Sv. R. Jensen, Haslev), og det samme gælder for Nordvestsjælland (Kr. Knudsen, F. K. Damgaard, Ingemann Petersen). Fra Lolland, Falster, Fyn og Ærø meldes ligeledes om meget daarlig Overvintring af Hvede.

I Jylland er Forholdene ganske tilsvarende i næsten alle Egne. I Sønderjylland, Syd- og Sydvestjylland er Ødelæggelserne stærke, og man skønner der, at mere end Halvdelen af Hvedearealet maa saas om; »Hveden bliver ligefrem daarligere fra Uge til Uge« (P. Rasmussen, Aabenraa). Væksten er yderst mangelfuld, »de enkelte gode Marker staar pr. 1. Maj, som vi normalt ellers ser dem i sidste Halvdel af Marts« (Johs. Dons Christensen, Brørup). Ligesaa ser det ud i Østjylland, »der er mange Hvedemarker, hvor man ikke kan se en grøn Spire d. 29/4.« (Tage Pedersen, Galtén), og i Egnen omkring Aarhus, Skanderborg og Horsens er Skaden af stort Omfang (Jørgen Christensen, Skanderborg). Omsaaning foretages ogsaa i betydeligt Omfang i Vestjylland (Karl Bank, Ulf-

borg; Niels Mølgaard, Lemvig). Medens Hvedens Overvintring er daarlig ved Frederikshavn (Henry Frederiksen), fremhæves det fra Nordthy, at selvom Plantebestanden vel er tyndet stærkt, er Isaaning af Vaarsæd kun nødvendig faa Steder (F. C. Frandsen), og ved Hornum i Vesthimmerland har Overvintringen været forbavsende god (S. Nørlund). Paa Samsø skønnes ca. $\frac{3}{4}$ af samtlige Hvedemarkers at være tjenlige til Ompløjning eller Isaaning af Vaarsæd (P. Riis Vestergaard).

Med Hensyn til Tiden for Ødelæggelsen og Aarsagerne til denne kan de forskellige Opfattelser samles derhen, at der dels er Tale om tidlig Skade i Midvinteren og dels om Skade i April. Den tidlige Skade menes især at have fundet Sted sidst i Januar og i første Halvdel af Februar, hvor Kulden var stærk, og østlige og nordøstlige Vinde var meget hyppige og stærke. Denne Skade karakteriseres hyppigst som Udtørring af Planterne, medens egentlig Frysning ikke tillægges stor Betydning. I Forbindelse hermed anføres, at Skaden blev størst paa de Steder i Marken, der skraanede mod Øst og Nord og var uden tilstrækkeligt Læ; hvor Skov, Plantage eller Hegn har ydet Læ, blev Skaden uden Betydning paa saadanne Skraaninger. Snelaget har især som Driver ydet god Dækning, der i Aar ikke har givet Anledning til stærkt Angreb af Sneskimmel. I et meget stort Antal af Beretningerne fremhæves Betydningen af en Jordbehandling af Hvedemarken om Efteraaret, hvorved Marken gaar ind i Vinteren med en knoldet Overflade, der i nogen Maade kan holde paa Sneen. Fint harvede eller tromlede Marker har lidt stærkt under Vinteren. Den sildige Skade synes navnlig at være sket umiddelbart før Midten af April og igen ca. 10 Dage senere, hvor Forskellen mellem Dagte og Nattefrost var meget stor (Jørgen Christensen, Skanderborg), hvad der blev Aarsag til Opfrysning af Planterne. Allersidst i April tog Blæsten stærkt til i Styrke, hvilket virkede stærkt udtørrende paa Jorden; Planterne blev haardt medtagne og kom ikke i Vækst.

De forskellige Hvedesorters Overvintringsevne er berørt i et Par Beretninger, men i de øvrige nævnes som Regel, at det endnu er for tidligt at foretage en Bedømmelse af dette Forhold.

Sneskimmel (*Fusarium minimum*). Der er kun iagttaget faa og svage Angreb, og i flere Beretninger skrives, at Snelaget i Aar har været gavnligt for Vintersæd, fordi Sneen faldt paa frossen Jord; dog er der enkelte Steder iagttaget svage Angreb, hvor der har ligget store Snedriver (S. Nørlund, Hornum; Niels Mølgaard, Lemvig; H. A. B. Vestergaard, Abed). Det er ikke usandsynligt, at en Del Angreb ikke lader sig konstatere paa Grund af den stærke Vinterskade (Jørgen Christensen, Skanderborg).

Manganmangel, Lyspletsyge. Der foreligger ingen Iagttagelser vedrørende denne Sygdom, fordi dens Kendetegn helt er slørede af Vinterskade, d. v. s., Vintersædens Bladudvikling var saa ringe, at der savnedes Grundlag for Bedømmelse af Lyspletsyge.

BÆLGPLANTER.

Kløvergræsmarkernes Overvintring angives i næsten alle Beretninger at være særdeles god, ja, fortrinlig. Der er kun faa Undtagel-

ser herfra, og de gælder hyppigst Bakketoppe og andre vindudsatte Steder, hvor der er sket en Del Skade. Rajgræsserne synes enkelte Steder at være stærkt svækkede (Knud Iversen, Klippinge; H. A. B. Vestergaard, Abed).

Lucernen har ligeledes overvintret godt; hvor der har staaet Vand, har den dog taget en Del Skade.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*). Angrebene omtales i næsten alle Beretninger som usædvanligt godartede, selvom der hist og her findes enkelte Pletter, hvor Rødkløveren er angrebet. »Jeg har ikke i mange Aar set saa lidt Spor af Bægersvamp som i Aar« (P. Grøntved, Næstved) og »har aldrig set saa lidt Bægersvamp som i denne Vinter og Foraaret« (P. Riis Vestergaard, Samsø).

BEDER OG KORSBLOMSTREDE.

Rodfrugtmarker til Frøavl er oftest totalt ødelagt i Løbet af Vinteren. Kaalroer og Turnips synes at være gaaet tabt næsten alle Vegne, kun i enkelte Marker er der Pletter tilbage, som man overvejer at lade staa til Frø; men hvor der har været gode Læforhold, har Markerne klaret sig nogenlunde. Fodersukkerroer og Sukkerroer har ligeledes lidt stærkt, især førstnævnte, hvor mange Marker er ødelagt. Men ogsaa Sukkerroerne er mange Steder stærkt medtagne og maa derfor pløjes op; kun smaa Arealer bliver tilbage til Frø, og de giver næppe normalt Udbytte. Gulerodsfrø er som Regel fuldstændigt ødelagt.

Frostskade og Forraadnelse i Roekuler. I Forhold til Vintrens Strenghed synes Frostskade at have været af forholdsvis ringe Betydning. Fra Øerne foreligger 16 Beretninger, og i dem alle nævnes kun smaa Tab ved Frostskade. I de fleste Tilfælde blev Kulerne forsvarligt dækkede med forskelligt Materiale, — et stærkt Snelag ydede ofte fortrinlig Dækning. »Kulden kom gradvis, og de fleste Landmænd fik derfor Tid til at dække godt, og det skete heldigvis ikke, før Temperaturen i Roekulerne var tilstrækkelig lav« (Kr. Knudsen, Vig). I Jylland, hvor fra der foreligger 17 Beretninger, synes Frostskaden at have været noget større, uden at Tabene dog derfor omtales som store. I de enkelte Tilfælde, hvor Frostskaden var særlig stor, lykkedes det dog i Februar—Marts at faa de frosne Roer tøet op og anvendt som Foder (Fr. Nielsen, Haderslev), eller man søgte at redde de frosne Roer ved Ensilering (A. Pedersen, Varde). Frostskaden var større i smaa end i store Kuler, hvilke sidste havde en ret stor Egenvarme (Johs. Dons Christensen, Brørup). Forraadnelse som Følge af Frostskade fik som Helhed kun ringe Omfang og var ialtfald uden Betydning i Forhold til Vinteren 1939.

Da Forraadnelse saaledes ikke synes at have været almindelig, har man ikke skønnet over, om denne er indledet af anden Skade end Frostskade. Fra Aarslev Forsøgsstation foreligger dog Meddelelse om, at Tørforraadnelse fandtes hos 40 % af Roerne i de tørstoffattige Stammer, medens den var betydeligt lavere, nemlig 10—25 %, hos Sukker- og Fodersukkerroer; desuden forekom der hos ca. 1 pM. af Roerne Angreb af Drueskimmel (*Botrytis cinerea*) og Bedens Traadkølle (*Typhula betae*) samt i endnu mindre Omfang Slimskimmel (*Fusarium sp.*) (As-

ger Larsen). Ved Lyngby Forsøgsstation, Virumgaard, er fundet Angreb af de samme Sygdomme samt Violet Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia violacea*), der tillige med Tørforraadnelse var meget udbredt hos Runkel- og Sukkerroer.

KARTOFLER.

Frostskade og Forraadnelse i Kartoffelkuler. Skaden blev ofte meget betydelig, men varierede stærkt fra Sted til Sted. Hvor man har foretaget ekstra stærk Dækning af Kulen, efterhaanden som Frosten indtraf, er Frostskade ubetydelig. Men i altfor mange Tilfælde er dette ikke sket, og ved almindelig Dækning er frosset 15—50 % af Knoldene (P. O. Overgaard, Holstebro), ca. $\frac{1}{3}$ (A. Pedersen, Varde) og ca. 33 % (Johs. Dons Christensen, Brørup); de frosne Knolde er ofte ensileret. Hvor de frosne Kartoffler har faaet Lov at blive liggende i Kulen, er de underliggende friske Kartoffler ogsaa blevet ødelagt. Dækning af selve Kulens Sider har ikke altid været tilstrækkelig, fordi Frosten er gaaet dybt i Jorden og derfra ind i Kulens Bund (S. Nørlund, Hornum; Aage Buchreitz, Skærbæk). Ogsaa paa Øerne er Frostskade yderst almindelig og stærk, navnlig er Knoldene stærkt medtaget i smaa Kuler; mange Steder maa selv Landmænd købe Spisekartofler. For hele Landet har Frosten øjensynligt foraarsaget store Tab, og Ødelæggelserne maa anses for at være langt større end sædvanligt.

Varmeskade (Iltmangel) er konstateret i flere Tilfælde paa indsendte Knolde, hvor Ødelæggelsen var fortsat af Forraadningsbakterier, hvorved den dræbte Knolds Indre blev sort og blødt.

Tørforraadnelse (*Phytophthora infestans*) synes ikke at have været almindelig, selvom den er konstateret paa enkelte indsendte Knolde. Paa Samsø har dette Angreb dog været meget fremherskende og voldt stor Skade i Læggematerialet, navnlig hos de tidlige Sorter Sydens Dronning og Goldperle (P. Riis Vestergaard).

Kartoffelbladpletsyge (*Alternaria solani*) er konstateret paa 3—4 Prøver af indsendte Knolde, der var ret stærkt angrebet og viste de for Sygdommen karakteristiske rundagtige og stærkt nedsunkne Pletter.

HANS R. HANSEN.

FRUGTTRÆER, FRUGTBUSKE, KØKKENURTER OG PRYDPLANTER.

Frosten i Vinter og den haarde Nattefrost senere med blæsende, solrige Dage har sat sit Præg paa Haverne, et Præg, som det vil tage Aar at faa udslettet.

Det er vanskeligt at skelne mellem, hvad der skyldes Vinterfrosten og hvad Nattefrosten. Det er imidlertid sikkert, at megen Skade var synlig først i Marts, men at f. Eks. mange stedsgrønne Planter er kommet til at se betydeligt værre ud senere. Det værste for dem har — som sædvanligt — været den udtørrende Foraarsblæst, og i Aar, hvor Jorden har

været frosset saa længe, har de særlig daarligt kunnet taale Blæsten. Det er især Syd- og Østsiden, som er svedet.

Meningerne om Frostskaðens Betydning, især paa Frugttræerne, er meget delte, og det er paa nuværende Tidspunkt umuligt med Sikkerhed at bedømme Skadens Omfang. Som Eksempel kan nævnes, at 15 ti-aarige Bramley i Lyngby sidst i Marts var saa brune paa Stammerne helt ind til Veddet, at vi ansaa dem for stærkt beskaðiget, nærmest for helt ødelagt. Nu først i Maj er Knopperne ved at bryde paa dem som paa ubeskaðigede Træer. Den stærke Beskaðigelse af Barken og især af Dannelsesvævet gør, at vi stadigt frygter, at det senere paa Sommeren skal vise sig, at Træerne har taget alvorlig Skade. Det er før set i andre Lande, at frostskaðede Træer har brudt normalt om Foraaret, men senere er gaaet ud.

Alle Bemærkningerne om Frostskaðens Omfang maa derfor tages med Forbehold. Vore udsendte Spørgeskemaer er blevet meget forskelligt besvaret; nogle Indberettere har givet indgaaende Oplysninger om talrige Sorter, andre har givet mere generelle Oplysninger, nogle har ikke udfyldt Skemaerne, og en kelt har meddelt, at han mente, at det endnu var for tidligt at udtale sig.

Da Interessen for Betydningen af Frostskaðen er meget stor, skal vi søge at sammendrage de indsendte Beretninger.

Det synes særlig at være de Træer, som har baaret rigt i 1939, der har været ømfindtlige for Frosten.

Som Helhed har vi det Indtryk, at Skaden i Øjeblikket ikke vurderes til at være saa alvorlig, som man regnede med først i April. Vurderingen afhænger sikkert ogsaa for en stor Del af, om der kun ses paa Grene og Knopper eller kun paa Stammen. Sandsynligvis bedømmes Skaden til at være for lille, naar man kun ser paa Grene og Knopper, og til at være for alvorlig, naar man kun ser paa Stammen.

Fra Jylland skrives om Æbler, at Skaden ikke er alvorlig; der er kun ganske enkelte Tilfælde af døde Knopper. Marven i Aarsskuddene paa Pærerne kan undertiden være mørkfarvet, men forhaabentlig faar det ingen varig Betydning. Brunfarvningen er hyppigst, hvor Væksten efter Nedskæring har været meget kraftig (Arne Pallesen). Hertil kan føjes, at man sidste Foraar hørte om adskillige Tilfælde, hvor Brunfarvning af Marven i Pæregrene og Kviste vakte en Del Bekymring, men i Sommerens Løb hørtes intet om, at der virkelig var sket nogen Skade.

Fra Horsens skrives, at udover svag Frostskaðe paa et-aarige Skud er der ikke iagttaget nogen som helst Skade dér paa Egnen paa Frugttræer og Buske (Chr. A. Nørholm).

Paa Egnen mellem Tørring, Grenaa, Aalborg og Stoholm er der ingen Frostskaðe set paa Frugttræer; selv Træer, som fra anden Side var betegnede som »frosset ihjel«, var fuldstændigt friske og knoppedes normalt. I den sidste Tid er der set en Del friske Vækstspalter som Følge af kraftig Nyvækst og Saftstigning; Folk mener fejlagtigt, at det er Frostrevner (N. Gram).

Fra Svendborg meddeles, at der har været meget lidt Frostskaðe dér paa Egnen i de undersøgte Haver. Skaden maa nærmest betegnes som

betydningsløs. Dog er der set Skade af Stammerne i et enkelt Tilfælde paa Bramley og i et andet paa Cox' Orange (Hans Larsen). Der foreligger ogsaa nogle andre Meddelelser om Frostskaade paa Fyn, se Skemaet.

Paa Sprogø ser der kun ud til at være meget lidt Frostskaade paa Æbler, Pærer og Kirsebær, medens Blommer, især Victoria, ser noget medtagne ud (A. E. Hermansen).

I Sydsjælland er Frostskaaden paa Frugttræer kun fundet pletvis og kun i Nærheden af Mosedrag (M. E. Elting).

Fra Midtsjælland anføres det, at Skaden vistnok er større end før antaget; der synes dog at være nogen Forskel, f. Eks. hvor en og samme Sort staar paa høj og tør Jord, er Skaden ikke saa stor som paa lavere og federe Jord. Ved Mellemforædling er det set, at Stammen kan være død og Kronen frisk, men det omvendte kan ogsaa være Tilfældet. Paa højstammede Bramley ses det ved et Snit igennem Forædlingsstedet tydeligt, at Stammen er frisk og grøn, medens Kronen er udgaaet. Af Frugttræerne synes Pærer, Blommer og Myrobalaner — saavel de forædlede Sorter som Frøplanterne — at have taget mest Skade. Paa Blommerne og Myrobalanerne er Blomsterknopperne døde, og Blommehøsten anslaaes til i 1940 kun at blive 1 p.M. af Høsten i 1939 (N. Flensted-Andersen). I Lyngby har Early Cherry klaret sig godt.

I Maribo Amt synes Skaden at være meget alvorlig, dog har unge Træer indtil 4—6 Aars Alderen som Regel intet lidt. Paa ældre Træer, især paa dem, der har baaret stærkt, er Skaden stor paa Stamme og ældre Grene, og den synes at blive værre og værre, saa der maa regnes med, at en stor Del af de bæredygtige Træer er stærkt skadet, maaske vil dø. Der synes ingen Forskel at være paa Vildstamme og Dværgtræer, ligesom Jordboniteten og »Tal paa Jorden« synes uden Betydning (Georg Jensen). En anden Udtalelse fra Maribo Amt lyder paa, at Skaden er stærkest paa det Sted, hvor Grenene udgaar fra Stammen — altsaa lige under Kronen — Barken er her i nogle Tilfælde »brunraadden« (Erland Jørgensen).

Indberetningerne om de 3 Æblesorter, Bramley, Belle de Boskoop og Cox' Orange, som synes at have lidt mest Skade, er samlet nedenstaaende i et Skema. Af Pladshensyn er Angivelserne om Skade paa Grene og Knopper ikke taget med, ligesom Træer med mindre Skade (ret stærk, svag eller ingen) er trukket sammen uden Hensyn til Alder. I næsten alle Tilfældene karakteriseres Skaden paa Grene som mindre end paa Stammen og atter mindre paa Knopper. I talrige Tilfælde er der noteret ingen eller svag Skade paa Knopper, hvor Skaden paa Stammerne er alvorlig.

Vore Spørgeskemaer om Frostskaade er besvarede af følgende: M. E. Elting, Næstved; A. Feilberg, Tystofte; N. Flensted-Andersen, Fuglebjerg; Niels Gram, Aabyhøj; J. Krarup Hansen, København; A. E. Hermansen, Sprogø; Georg Jensen, Saxkjøbing; Erland Jørgensen, Nykøbing F.; Hans Larsen, Svendborg; N. F. J. Larsen, Ubbø; H. Møller, Odense; Chr. A. Nørholm, Gedved; H. P. Petersen, Askeby; Alfred Rasmussen, København; A. Sauer, Slagelse. Endvidere har vi tilføjjet Oplysninger, som vi selv har faaet paa forskellig Vis.

Æblesort	Skade paa Stamme	Lokalitet	Bemærkning
Bramley	ondartet	Brunemosehus Giesegaard, Fjenneslev Humleore	Uden Aldersangivelse
»	»	Kastelev Klarskov Odense	Ældre Træer
»	»	Kolding Vejle Brenderup Maribo Amt	Træerne 6—25 Aar
»	»	Kongsted Tjustrup	Unge Træer
»	stærk	Vipperød	Uden Aldersangivelse
»	»	Kastelev	Unge Træer
»	ret stærk	3 Lokaliteter	
»	svag	Vejle	Har ikke baaret i 6 Aar
Belle de Boskoop	ondartet	Kastelev Klarskov	Ældre Træer
»	»	Maribo Amt	Træerne 6—25 Aar
»	stærk	Kongsted Vipperød	Uden Aldersangivelse
»	»	Tjustrup	Træerne 7 Aar
»	ret stærk	2 Lokaliteter	
»	svag	2 Lokaliteter	
»	ingen	Bakkegaarden	7 Aars Træer
Cox' Orange	ondartet	Maribo	6—25 Aar
»	»	Gørlev	30 Aar, højt Grundvand
»	stærk	Brunemosehus	Uden Aldersangivelse
»	»	Klarskov	Ældre Træer
»	ret stærk	Vipperød Svendborg Tjustrup Tystofte	Uden Aldersangivelse
»	» »	Kastelev	Ældre Træer
»	svag	Kastelev Klarskov	Unge Træer
»	ingen	3 Lokaliteter	

Om nedennævnte Æblesorter foreligger der endvidere følgende Indberetninger. Betegnelsen angiver Skaden paa Stammen og Tallet i () Antal Indberetninger.

Alfriston: svag (1), Ananasæble, rødt: ondartet (1), Beauty of Bath:

ingen (1), Beauty of Kent: stærk (1), Blenheim Pippin: stærk (1), Bismarck: svag (1), Boiken: ingen (1), Bodil Neergaard: svag (1), Charlamowsky: ingen (1), Cellini: ingen (1), Coronation: ret stærk (1), Coulon: ondartet (1), Danziger Kantæble: svag (1), Dumelow Seedling: ret stærk (2), Elmelund: ingen (1), Filippa: ingen (3), Flaskeæble: ingen (1), Frogmore: ondartet (1), Faarevejle: ondartet (1), Graastener, gul: stærk (1), ret stærk (1), svag (6), ingen (1), Graastener, rød: ingen (1), Gyllenkrok: ingen (1), Guldborg: svag (1), ingen (3), Harberts Reinette: svag (1), Husmoder: ondartet (1), stærk (1), ret stærk (1), svag (1), Herschendsgave: svag (1), James Grieve: ingen (2), Jonathan: ingen (1), Jernæble: ingen (1), Keswick Codlin: ingen (1), Landsberger Reinette: ingen (1), Langelandsæble: ingen (1), Lanes Prince Albert: svag (1), Laxton Superb: ondartet (1), London Pippin: ingen (1), Lord Lamburn: ingen (1), Lord Suffield: svag (1), ingen (1), Lord Derby: ret stærk (1), Maglemer: ingen (1), Marie Greisen: ingen (1), Manks Codlin: stærk (1), Morgendugæble: ingen (1), Venus: ingen (2), Mølleskov: ret stærk (1), ingen (2), Nathusius Pigeon: ondartet (1), Nørregaardsæble: ingen (1), Pearmain, Vinter Guld-: stærk (1), Pigeon, ildrød: svag (3), ingen (3), Pippin Heering: ingen (1), Pederstrup: stærk (1), svag (1), ingen (3), Peasgoods Nonesuch: ingen (1), Rhode Islands Greening: ingen (1), Rival: ingen (1), Rosenholm: ingen (1), Signe Tillisch: ret stærk (2), svag (1), Skovfogedæble: ondartet (1), svag (1), Slotø: ret stærk (1), Stenkyrka: ingen (1), Säfstaholm: ingen (1), Transparente blanche: ingen (3), Titauka: ingen (3), Tyra Mathiesen: stærk (1), Tyrrestrup: stærk (1), Tønnesæble: ingen (1), Warners King: ingen (1), Worchester Pearmain: ingen (1).

Kun faa Pæresorter er karakteriseret som ondartet skadede paa Stammen, men til Gengæld synes Skaden at være stærkere paa Grene og Knopper. Da det i Virkeligheden er meget vanskeligt at undersøge den tykke Bark paa ældre Pæretræer, har vi her valgt at tage Bedømmelsen paa Grenene. Gennemgaaende er Skaden paa Knopperne karakteriseret med samme Betegnelse eller en Grad mildere end paa Grenene.

Amanlis: stærk (1), André Desportes: ondartet (1), stærk (1), Bergamot, rød Høst: stærk (1), Bergamot d'Esperen: stærk (1), Beurré Diel: stærk (1), Beurré Giffard: svag (1), Borupspære: ondartet (1), svag (1), Bonne Louise: ret stærk (2), Charneu: stærk (2), ret stærk (1), svag (1), ingen (1), Clara Frijs: svag (1), ingen (2), Clapps Favorite: stærk (2), ret stærk (4), Comice: ondartet (1), ret stærk (1), svag (1), ingen (2), Conference: ret stærk (2), svag (1), Congres: ret stærk (1), Conseiller de la Cour: stærk (1), Colorée de Juillet: ret stærk (1), Dobbelt Philip: ondartet (1), stærk (1), ret stærk (2), Eyewood: ret stærk (2), ingen (1), Falkonergaardspære: ret stærk (1), Gundsømagle: svag (1), Graapære: ret stærk (2), ingen (2), Grev Moltke: stærk (2), ret stærk (3), svag (2), Hardy: svag (1), Hardenpont: ret stærk (1), Hesselpære: ret stærk (1), Josephine de Malines: stærk (1), svag (1), Kejserindepære: ondartet (1), Liegels Vinterpære: stærk (1), Marie Louise: stærk (1), Nouveau Poiteau: ondartet (1), stærk (1), ret stærk (2), Olivier de Serres: stærk (1), Pierre Corneille: ondartet (1), ingen (1), Pitmaston: stærk (1), Roose-

velt: ondartet (3), Soldat Laboureur: stærk (2), svag (1), ingen (1), Tongres: svag (1), Williams: stærk (2), ret stærk (1).

Blommetræer, særlig af Sorten Victoria, synes at have lidt en Del. Flere Victoriatræer i Privathaver ved Lyngby ser ud til at være dræbt. Skaden paa Stamme og Grene af Blommer er i de fleste Indberetninger karakteriseret ens, vi anfører nedenstaaende Angivelsen for Skaden paa Stammerne:

Belle de Louvain: ret stærk (1), Czar: ret stærk (1), svag (1), Kirkes: stærk (1), Ontario: stærk (2), Reine Claude, alm. grøn: ondartet (1), stærk (1), ret stærk (3), Reine Claude d'Ouillins: stærk (1), ret stærk (1), svag (1), Reine Claude, Althans: stærk (1), Reine Claude, noir: svag (1), Rivers Early Prolific: ondartet (1), stærk (1), Späts Früheste: ret stærk (1), Sveske, alm.: stærk (2), ret stærk (2), Sveske, ungarsk: ret stærk (1), Sveske, italiensk: stærk (1), ret stærk (1), svag (1), ingen (1), Sveske, Wangenheimer: ret stærk (1), Victoria: ondartet (2), stærk (1), ret stærk (2), Washington: svag (1).

Kirsebærtræerne synes at have klaret sig godt. Fra Vipperød meddeles dog om stærk Skade paa ældre Ostheimer og fra Lolland-Falster, at Støvdragerne er brune, eller at der hos nogle Sødkiirsebær findes sorte Partier inde i Knopperne (Erland Jørgensen).

Der foreligger enkelte Meddelelser om stærk Skade paa Abrikos, Fersken og Figen. Fra Maribo Amt skrives, at Myrobalanerne svinger meget stærkt, nemlig fra uskadte til ondartet skadet (Georg Jensen).

Der foreligger meget faa Indberetninger om Frugtbuske. Stikkelsbær, Ribs og Solbær har vistnok klaret sig godt, Hindbærrene har sandsynligvis taget Skade nogle Steder. Brombærrene er flere Steder frosset langt ned, men synes at skyde fra Grunden.

Fra Jylland meddeles, at Hanraklerne mange Steder er tørre, men at der dog har været blomstrende Rakler i April (N. Gram). I København Omegn er mange Hanrakler tørre.

Vi har i Marts og først i April faaet Meddelelse om et Par Tilfælde, hvor Valnøddetræer havde lange, vædskende Revner i Stammen.

Frosten har beskadiget megen Grønkaal og Rosenkaal. Porrer, som stod ubeskyttede, har ogsaa taget Skade.

Roser, som har været helt uden Dækning, er de fleste Steder frosset ihjel, men Dækning har i mange, men ikke alle Tilfælde, reddet dem, saa de kan skyde lige over Forædlingsstedet. I flere Tilfælde har nogle »Poulsenroser«, f. Eks. Rødhætte klaret sig godt uden Dækning. Slyngroserne er i næsten alle Tilfælde frosset ned til Jorden. Fra Næstved nævnes dog, at dette ikke gælder Dr. van Fleet, Crimson Rambler og La Reve (M. E. Elting). I Lyngby er Dr. van Fleet frosset ned. Busketrosor som Helena, Moyesi m. fl. har lidt meget.

Talrige Prydbuske m. m. har taget betydelig Skade. Som særlig slemt skadede nævnes Ampelopsis, Aucuba, Buxbom, Cedrus, Chamaecyparis Lawsoniana o. a. Arter Chamaecyparis, storblomstret Clematis — men de kan maaske skyde fra Grunden — Cotoneaster salicifolia, andre Cotoneaster er frosset ned til, hvor Sneen har dækket dem, Cupressus macrocarpa, Cryptomeria japonica elegans, Hedera, Ilex, Ligustrum ovali-

folium, Lonicera nitida, Prunus Laurocerasus, Pyracantha, Sequoia gigantea og S. sempervirens, Taxus og Viburnum Davidiana. Rhododendron har klaret sig meget forskelligt, men mange Sorter har beskadigede Blade.

Thuja og Thujopsis har klaret sig forholdsvis godt. Jasminum synes ogsaa at have reddet Livet, dog ikke uden at miste en Del af Toppen. Knolde af Anemone de Caen, som ved en Fejltagelse ikke var blevet taget op, spirer udmærket. Lavendler, som er blevet klippet efter Blomstringen, er døde, medens andre, der ikke er blevet klippet, er levende.

Paa Kulturer i Hus har Frosten ogsaa spillet en Rolle, saaledes blev et Hold Hyacinter fuldstændigt ødelagt i et københavnsk Gartneri sidst i Februar. Hyacinter af samme Parti, der var taget ind 14 Dage tidligere, fejlede intet. I samme Gartneri var et stort Parti Narcisser af Sorten van Sion i Potter ødelagt af Frosten. Baade Hyacinter og Narcisser havde været bundfrosne, da de blev taget ind, men Ødelæggelsen kunde sikkert have været undgaaet, hvis de var blevet tøet ganske langsomt op.

Aflange, smaa Pletter i Tulipanblade saas først i Marts fra et enkelt Gartneri. Tilsvarende Pletter var ret almindelige i 1929, da Vinteren ligesom i Aar havde været meget streng.

Kastere, d. v. s. Hyacinter der kaster Knopperne, er set paa indsendte, drevne Hyacinter af Sorten Fürst Bismarck og paa enkelte hvide Frilandshyacinter i Lyngby. Denne Skade skyldes ogsaa Kulde.

Om Blomsterløgene kan endvidere nævnes, at »Blinde Tulipanknopper« og »Grønspidsede Blomster« har været meget almindelige Fænomener i denne Løgsæson. Begge Skader kan skyldes saavel Løgene som uheldige Forhold for Løgene en eller flere Gange fra Optagningen til under Drivningen. Det er derfor som Regel meget vanskeligt at sige, hvor Fejlen ligger. Imidlertid er det rimeligt at regne med, at naar Løgene mange forskellige Steder mislykkes, er det sandsynligt, at Løgene ikke har været helt velegnede til Drivning.

Det var imidlertid paafaldende, at mange af de Løg, der gav saa daarligt et Resultat, havde Rødder, der voksede opad, oftest inden for de brune Løgskæl. Daarligt modne Løg har større Tilbøjelighed end velmodne Løg til at faa opadvoksende Rødder, men Tilstedeværelse af saadanne Rødder er ofte Tegn paa, at Løgene har haft for lidt Luft til Rødderne, enten i Kulen eller under Drivningen — eller maaske begge Steder. Der kan raades Bod herpaa, ved at Kasserne stilles paa Lægter, Brædder el. lign.

Faldesyge er konstateret paa flere Hold indsendte Tulipaner, især af Sorterne Murillo og Mr. van den Hoeff.

Drueskimmel (*Botrytis sp.*) er fundet paa flere Hold Gladiolusknolde. Endvidere er der konstateret Slimskimmel (*Fusarium sp.*) og Penselskimmel (*Penicillium sp.*) paa Gladiolusknolde.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSPLANTER.

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*) er kun bemærket i eet Tilfælde, nemlig paa Roskildeegnen, hvor en Del Planter i en Lucerne-mark var overgnavet (K. M. Nielsen).

Kaalgalle-Snudebillen (*Ceutorrhynchus pleurostigma*). Ved Præstø bemærkedes et ondartet Angreb i Kaalroer til Frø (B. Munch).

Fritfluelarver (*Oscinis frit*). Fra Galten Landboforening skrives, at der sidst paa Efteraaret bemærkedes baade svage og stærke Angreb i Vintersæd efter Græs, og særlig hvor dette var pløjet sent (T. Pedersen). Enkelte Angreb i Hvede rapporteres endvidere fra Nordthy (F. C. Frandsen) og Haderslev (Fr. Nielsen).

Markmus (*Arvicola agrestis*) har i Vinterens Løb gnavet Frugt-træernes Bark i usædvanlig Grad.

PROSPER BOVIEN.
